

Mesečni bilten vodnobilančnega stanja kmetijskih tal v Sloveniji za zimsko obdobje (od 1. oktobra do 31. marca) 1. – 30. november 2012

Novembrske poplave so prizadele tudi veliko kmetijskih površin. Voda je zalila ozimne posevke in posevke ter nasade prezimnih zelenjadnic na Goriškem. Kjer je voda vztrajala predolgo so ozimne propadle, veliko pa jih je propadlo tudi zaradi nanosa mulja. Na neprizadetih območjih pa so se ozimne ob ugodnih temperaturnih razmerah intenzivno razraščale. Tudi temperature tal so bile višje od normalnih novembrskih vrednosti. Previsoke temperature zraka so vzpodbujale razraščanje, hkrati pa so slabile in upočasnjevale utrjevanje posevkov za preživetje nizkih zimskih temperatur.

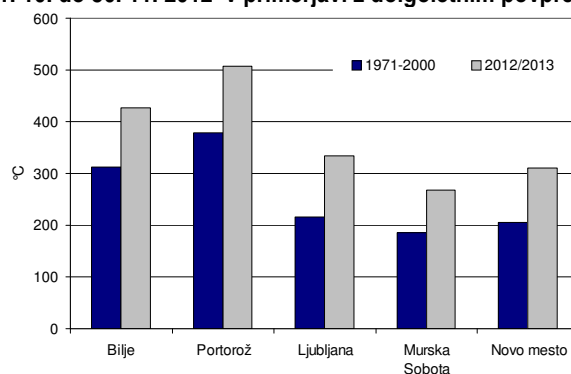
METEOROLOŠKE RAZMERE

Novembrska odstopanja padavin so bila z izjemo širšega krško-brežiškega območja nad dolgoletnim povprečjem. Višina padavin je v južni, vzhodni in osrednji Sloveniji povprečje preseгла za polovico, na severozahodu države pa za do 140 %. V Prekmurju in na vzhodnem Štajerskem je bilo do 100 mm padavin, katerih višina se je proti zahodu poviševala, do 300 mm, na Obali, v Slovenski Istri in na Krasu jih je bilo do 200 mm. Največ padavin pa so namerili v severozahodni Sloveniji, v Bovcu več kot 700 mm.

Povprečnim vrednostim trajanja sončnega obsevanja so se še najbolj približali v jugozahodni Sloveniji, nad 80 %, drugod so se vrednosti gibale od 60 do 80 %, na skrajnem severozahodu in na Koroškem pod 60 %.

Povprečna mesečna temperatura zraka se je na Kredarici že spustila pod ničlo, sicer pa so se v nižinskih predelih države gibale od okrog 7 do 12 °C. Odstopanja mesečnih temperatur zraka so bila povsod po državi višja od dolgoletnega povprečja. V večjem delu države so bila odstopanja od 3,5 do 4 °C, na Primorskem, v Posočju, na zgornjem Gorenjskem in območju Sevnice so bila odstopanja do 3,5 °C, na širšem ljubljanskem območju ter v večjem delu Dolenjske pa nad 4 °C.

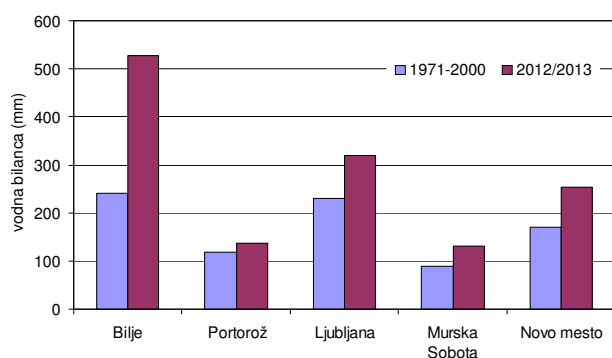
KUMULATIVNE EFEKTIVNE TEMPERATURE ZRAKA (> 5 °C) od 1. 10. do 30. 11. 2012 v primerjavi z dolgoletnim povprečjem



STANJE RASTLIN

Obilne padavine v prvih dneh novembra so povzročile naraščanje vodotokov v Vipavski dolini in na Goriškem ter v Podravju. Reke so prestopile rečna korita in poplavile urbano okolje in kmetijske površine. Ocenjena škoda je dosegla razsežnosti velike naravne nesreče. Voda je poplavila tudi veliko obdelovalnih površin zasejanih z oziminami. V zahodni Sloveniji so pod vodo propadle tudi številne setve in saditve zelenjadnic. Na Goriškem je poplavna voda povzročila škodo tudi na vrtnarski infrastrukturi. Tam kjer je voda dovolj hitro odtekla so posevki preživeli, kjer pa je voda ostala predolgo in je bilo zablatenje premočno bo potrebno površine preorati in jih spomladi zasejati z drugimi kulturami. Ozimna žita so bila v času poplav v fazi 3. lista, na območjih, kjer njihovega razvoja ni ovirala presežna voda pa so se v drugi polovici novembra pričela razraščati. Zaradi previsokih temperatur zraka, ki so vse do konca novembra, tako kot večji del oktobra, vztrajale nad povprečjem, je razraščanje potekalo zelo hitro. Zaostanek v rasti so lahko nadoknadili tudi kasno sejani posevki. Previsoke temperature zraka imajo v tem času tudi svojo slabšo stran, saj onemogočajo utrjevanje in slabijo odpornost posevkov za preživetje nizkih zimskih temperatur. Premočno se je razrastla tudi oljna ogrščica, kar je prav tako nekoliko neugodno za njeno uspešno prezimitev. V Primorju je še potekalo obiranje oljk in kakija. Oljkarji poročajo, da je kvaliteta olja zelo dobra, slabša pa je količina pridelanega olja, kar je odsev številnih neugodnih vremenskih razmer (zimska in spomladanska suša, močna in dolgotrajna burja in nizke temperature zraka v februarju ter poletna suša), ki so vplivale na pridelek olj. Poročajo tudi da se oljna muha skorajda ni pojavila.

KUMULATIVNA VODNA BILANCA od 1. 10. do 30. 11. 2012 v primerjavi z dolgoletnim povprečjem



Do konca letošnjega novembra temperature zraka še niso padle pod jesenski temperaturni prag 5 °C. Povprečno se to v večjem delu Slovenije zgodi med 11. in 20. novembrom.

TEMPERATURA IN STANJE TAL

Temperatura v setveni globini tal je bila le občasno pod dolgoletnim povprečjem sicer pa večinoma več stopinj nad njim. Najvišja povprečna dnevna temperatura tal je bila še blizu 15 °C, najnižja pa je ob koncu meseca padla na okoli 3 °C. Tudi v zadnji tretjini novembra, ko se tudi povprečne temperature tal počasi spustijo pod 5 °C, so letos vztrajale še nad 10 °C. Šele ob koncu meseca se je minimalna temperatura tal približala 0 °C, povprečna temperatura v setveni globini tal pa se približala povprečnim temperaturnim razmeram za ta čas. Tla so bila večji del meseca vlažna, ob intenzivnih padavinah pa presežno namočena.